

VFU bas på sjukhus T5: "Grundläggande kompetenser för utövandet av läkaryrket"

Information till studenter och handledare

Terminsinformation

Termin 5 (T5) inleds med tema Nutrition, metabolism och elimination (NME) som pågår fram till och med terminsvecka 14. Under denna period är VFU-veckor inlagda, en vecka VFU bas i primärvård och tre veckor VFU bas på sjukhus. Placeringen på sjukhus är den sista "VFU bas" på sjukhus under stadium II (T3 - T6). Termin 5 avslutas med tema Sinne och Psyke (SP), med fokus Psyke under 6 campusveckor.

Målsättning med VFU bas och studenternas tidigare VFU-erfarenheter

Den övergripande målsättningen med VFU bas (termin 1–6) är att underlätta lärandet av allmänna kliniska färdigheter och öva på ett professionellt förhållningssätt, samt att få en inblick i sjukvårdens organisation, hur sjukvård bedrivs och vad olika personalkategorier och vårdenheter har för uppgifter.

Under termin 3 och 4 hade studenterna sina första VFU bas-placeringar på sjukhus (2 veckor / termin) samt en vecka per termin på vårdcentral. De har fått en första inblick i hur sjukvård bedrivs på vårdavdelningar och mottagningar, och auskulterade även med andra personalkategorier än läkare (sjuksköterska och undersköterska). De har tränat på att intervjua och undersöka patienter (anamnes och allmänt status) och under termin 4 fick de öva på att skriva journal (inte diktera). De ska kunna basala hygienrutiner och har haft undervisning om patientsäkerhet, sekretess och tystnadsplikt. De har även tränat på praktiska moment som att ta EKG, ta prover, sätta infart, mm (se [VFU-hemsidan](#), dokument "obligatoriska och praktiska moment").

Målsättning med VFU bas under T5

Under termin 5 ska studenterna fortsätta öva på anamnes och allmänt status, de ska nu dessutom dokumentera genom att diktera patientjournal (se journalinstruktion med journalmall på [VFU-hemsidan](#)). De har haft undervisning om dokumentation och diktering av patientjournal och har börjat öva på detta under VFU-veckan i primärvården. De har haft seminarium om SBAR och ska träna på att rapportera patienter enligt SBAR. En dag ska de gå med sjuksköterska eller undersköterska.

Fokus under VFU bas ska ligga på allmän färdighetsträning, inte på det specialitetsspecifika på respektive avdelning, men studenten kan gärna delta även i sådana aktiviteter för ökad kännedom om vård och ansvarsområden vid enheten och för att stimulera till lärande om olika tillstånd. Studenterna placeras vanligen på annan klinik/enhet än föregående termin för att få en bredare inblick i sjukhusets olika uppgifter.

VFU-perioden ska även underlätta lärande och reflektion kring professionell utveckling, etik, patientsäkerhet och sjukvårdens organisation/arbetsätt. Det är därför viktigt att studenten även får handledning avseende exempelvis uppträdande och professionellt förhållningssätt.

Kursmål termin 5

Exempel på kursmål med relevans för VFU-perioden (för mer info se kursplan [MC605G](#)).

Efter avslutad kurs ska den studerande bland annat ha uppnått följande kursmål:

Färdigheter och förmåga:

- visa hur patientsamtal för anamnes i en okomplicerad klinisk situation genomförs
- visa hur en allmän kroppsundersökning för ruintstatus utförs
- visa hur digital dokumentation av anamnes och status utförs
- visa hur utvalda vanliga vårdtekniska moment utförs på ett säkert sätt

Värderingsförmåga och förhållningssätt:

- reflektera över patient-läkarrelationen och dess betydelse för undersökning och bemötande i olika situationer
- visa förmåga att utvärdera det egna lärandet och den egna utvecklingen mot en yrkesidentitet samt inventera behov av fortsatt kompetensutveckling
- i förhållande till kursens nivå uppvisa ett förhållningssätt till patienter och deras närstående, olika yrkesgrupper i vården, lärare, universitetspersonal och medstudenter som är fritt från risk att skada tilliten eller förtroendet för läkaryrket

Praktiskt genomförande

Studenterna från Läkarprogrammet har stort ansvar för sin egen utbildning och förväntas utnyttja tiden under placeringen för att nå sina kursmål. De behöver ändå bli anvisade lämpliga patienter för träning av anamnes och status, rapportering enligt SBAR samt journaldiktering, och handledare behöver avsätta tid för handledning och återkoppling. Detta planeras bäst på varje enhet, utifrån lokala förutsättningar och med utgångspunkt i de övergripande målen att träna på att ta anamnes och allmän undersökningsteknik.

I början av VFU-perioden bör studenterna ha en handledarledd repetition av allmänt status och vad som ska ingå i en journal utifrån statusmall och journalmall på [VFU-hemsidan](#). Under VFU kan sedan delar av dagen användas till att följa med läkare i den aktuella verksamheten. Även om patienterna kommer med specifika åkommor kan situationen utnyttjas för att träna sådant som hör till kursmålen, exempelvis utföra hela eller delar av allmänstatus. Studenterna ska inte själva göra sådant de inte tidigare fått instruktioner om, men kan givetvis under handledning delta i andra undersökningsmoment om det bedöms lämpligt.

Studenterna ska praktisera en dag med undersköterska eller sjuksköterska för att fördjupa sina kunskaper om deras professionella roll och om grundläggande omvårdnad, samt under handledning medverka vid/utföra praktiska moment såsom kontroller av blodtryck, puls, andetag, pulsoximetri, temperatur och EKG. Studenterna ska också, om tillfälle ges, ta mikrobiologiska odlingar, venprover, sätta venös infart och ge injektioner, sätta KAD med mera. Återkoppling ska ske enligt EPA (se: <https://www.oru.se/EPA>).

Halvtidsuppföljning med handledare ska ske under den andra VFU-veckan. Syftet är att tillsammans med studenten diskutera om målen kan uppnås, vilka moment som återstår och vad studenten behöver träna på under resten av VFU-perioden. Det är även viktigt att handledaren blir uppmärksam på om det finns moment som studenten ännu inte fått träna på.

Mötet med sjukhuskrävande tillstånd, i öppen eller sluten vård, kan förstås väcka mycket känslor hos studenterna. De ska därför **regelbundet, minst 2 gånger per vecka, beredas tillfälle för gemensam reflektion, tillsammans med handledaren.**

Obligatoriska moment under VFU bas T5

Studenten ska:

- vid **minst tre** patientmöten utföra **anamnes och status** med muntlig och skriftlig återkoppling från handledare. Graden av självständighet **utvärderas enligt EPA-modellen** och dokumenteras i den digitala plattformen Ortrac. För mer info, se VFU-hemsidan om EPA: <https://www.oru.se/EPA>.
- **dikttera minst en journal** för patient där studenten tagit full anamnes och allmänt status (enligt journalmall på [VFU-hemsidan](#)) med återkoppling enligt EPA. Detta kan med fördel ske i samband med så kallad "medsittning". Återkoppling på journal från handledare och återkoppling på diktat från medicinsk vårdadministratör.
- vid minst ett tillfälle **rapportera patient enligt SBAR**, med återkoppling enligt EPA.
- **halvtidsuppföljning** med handledare under VFU-vecka 2 (se förklaring ovan!)
- gå **en dag med sjuksköterska eller undersköterska**, (alternativt fysioterapeut, arbetsterapeut eller kurator), med återkoppling enligt EPA.

Status och anamnes samt övriga EPA (se [EPA-översikt](#)) skall tränas så ofta som möjligt, helst med såväl muntlig som skriftlig återkoppling för att skapa de bästa förutsättningarna för lärande.

Schema

På [VFU-hemsidan](#) finns ett förslag till ramschema för VFU placeringen. En VFU-vecka (utan helgdagar) innebär 25 timmars arbete på klinik, aktiviteterna kan fördelas över 4–5 dagar/vecka på det sätt som passar bäst utifrån verksamhet och antal studenter. De dagar studenten går med sjuksköterska eller undersköterska anpassas arbetstiden till aktuell handledares arbetspass så att arbetsdagen exempelvis kan börja kl. 7. Kvällspass bör annonseras i god tid, inte förläggas efter kl. 21, och studenterna ska få möjlighet att byta inbördes om kvällspasset inte passar dem.

Reflektionstid: Handledaren ska regelbundet (minst 2 gånger per vecka samt vid särskilda händelser) samla studenterna för reflektion och frågor kring VFU.

Mottagande VFU-enhet ska senast en vecka innan VFU-start skicka information om var och när studenterna ska infinna sig första dagen samt schema för perioden. Studenternas e-postadress framgår av placeringslistan på VFU-torget.

Läkarstudenternas datorbehörighet och timelox

Handledare ansvarar för att klinikadministratör ordnar med aktuell behörighet.

Kläder

Studenter som gör sin VFU på USÖ byter om till sjukhuskläder i omklädningsrum på Campus USÖ, källarvåningen.

Intyg om närvaro, förhållningssätt och obligatoriska moment

För godkänd nivå krävs full närvaro, ett adekvat förhållningssätt och genomförda obligatoriska moment. VFU är obligatoriskt och frånvaro måste tas igen. Vid sjukdom måste studenten meddela studentansvarig VFU-handledare.

Vid missad VFU ska student och handledare gemensamt försöka komma överens om ersättningstid under eller i direkt anslutning till VFU-perioden. Vid frånvaro som inte kunnat tas igen i direkt anslutning till VFU-perioden anges antal frånvarotimmar i VFU-intyget.

Vid placeringens slut ska studentansvarig handledare fylla i VFU-intyget, var god se instruktioner på VFU-hemsidan (www.oru.se/lakarprogrammet/vfu). Eventuella frånvarotimmar måste anges. Nytt intyg får sedan skrivas efter att kompletterande VFU utförts. Det är kursens examinator som med ledning av VFU-intyget avgör om VFU-perioden är godkänd. Det är därför viktigt att handledare använder VFU-intyget för att dokumentera och förmedla till examinator hur det fungerat under VFU-perioden. Det är även viktigt för studenten att få återkoppling kring vad som fungerat bra och vad som behöver förbättras.

Vid problem under VFU

För **handläggning när student uppvisar svårigheter att uppnå kursens mål och därmed riskerar att bli underkänd på sin VFU**, v g se separat information på VFU-hemsidan. Om en student inte fungerar väl under VFU-placeringen eller vid andra frågor vill vi att ni hör av er till kursens examinator ([kontaktinformation](#)). Vid smärre problem är det önskvärt att ni tar upp det med studenten så tidigt som möjligt så att möjlighet till förbättring finns, och att detta dokumenteras i intyget.

Student som har problem som rör placeringen, exempelvis bemötande på enheten, brist på handledning eller inte fått utföra planerade moment, ska i första hand prata med huvudansvarig handledare, i andra hand kontakta regionens studierektor ([kontaktinformation](#)) och vid fortsatta problem ta kontakt med kursledning eller VFU-ansvarig vid läkarprogrammet.

Studentutvärdering av VFU

Avsätt tid för både muntlig och skriftlig utvärdering av VFU i samband med VFU-periodens slut. Studenternas skriftliga utvärdering görs elektroniskt.

Vid frågor är ni välkomna att kontakta oss:

Kursansvarig eller kursadministratör för T5, eller ansvarig för VFU bas.

För kontaktuppgifter se "[Organisation och kontakt](#)" på VFU-hemsidan.

Tack för det arbete och engagemang ni lägger ner!